

Kainuun peruskoulujen yläkouluissa on otettu käyttöön yhtenevät toimintatavat oppilaiden päihteiden (tupakka, alkoholi ja huumeet) käyttöön puuttumisessa:

Tupakointi

on Tupakkalain mukaan kielletty koulualueella ja koulun tiloissa. Jos oppilas nähdään ensimmäisen kerran tupakoimassa koulualueella, tupakoinnin nähnyt esim. opettaja ilmoittaa kotiin kirjallisesti tapahtuneesta ja oppilaalle voidaan antaa koulun toimesta rangaistus. Toisesta kerrasta koulun rehtori tekee kirjallisen ilmoituksen kotiin sekä mahdollisesti poliisille rikostutkintapyyntöä varten. Rehtori voi esittää myös rikostutkintapyynnön sijasta vaihtoehtoista sovittelua, kuten ylimääräisiä opintoja, vapaaehtoistoimintaa jne. koulun mahdollisuuksien mukaan.

Muiden päihteiden

käytön tai niiden epäilyn osalta asia otetaan koululla puheeksi oppilaan kanssa. Jos kyseessä on päihtyneenä tai huumausaineiden vaikutuksen alaisena olemisesta kouluaihana, **kouluilta otetaan yhteys vanhempiin** luvan saamiseksi puhalluttamista tai huumeetestiä varten. Mikäli vanhemmat eivät anna lupaa, otetaan koululta yhteys sosiaalityöntekijään. Poliisi takavarikoi lapsen halussa mahdollisesti olleen aineen. Koulun henkilökunta ja poliisi ovat velvollisia kirjaamaan tapahtumat ja tekemään lastensuojeluilmoituksen sosiaalityöntekijöille.

Mikäli kyseessä on **epäily**, joka yleensä perustuu useamman ihmisen tekemään ja pitkään jatkuneeseen oppilaan havainnointiin ja esimerkiksi käyttäytymisessä tapahtuneeseen muutokseen, oppilaalle ilmaistaan aikuisissa syntynyt huoli ja hänen kanssaan keskustellaan. **Oppilaalle annetaan vuorokausi aikaa kertoa tilanteesta kotonaan.** Vanhempien toivotaan keskustelevan lapsen kanssa rauhallisesti sekä ottamaan yhteyttä koululle esimerkiksi luokanvalvojan. Koulun taholta varmistetaan asian esille tulo ottamalla yhteyttä kotiin siinä tapauksessa, jos yhteydenottoa kotoa ei kuulu. Tällöin varataan myös keskusteluaika koululle. Keskusteluissa tehdään jatkosuunnitelma asioiden edelleen työstämiseksi. Jos epäily osoittautuu aiheettomaksi, selvitetään perusteellisesti mistä huoli on syntynyt ja tieto kirjataan koulun oppilashuoltoryhmän tiedoksi.

Oppilaiden asioiden käsittelyssä noudatetaan salassapidon vaatimuksia, siten että niitä ei käsitellä muiden kuin asianosaisten tahojen kanssa.

Ala-ikäisten päihtymystapauksissa sekä poliisi että KASSin päivystyspoliklinikka, ottavat yhteyden lapsen vanhempiin sekä kirjallisesti sosiaalityöntekijöihin. Arvioituaan tilanteen sosiaalityöntekijä ottaa yhteyden lapsen vanhempiin ja tarjoaa keskusteluaikaa tilanteen selvittämiseksi.

Lapsen/nuoren vanhempien rooli on:

1. Keskustella lapsen kanssa tupakan poltosta ja päihteiden käytöstä jo silloin, kun tuntuu että aihe ei ole ajankohtainen ja perustella kantanne.
2. Kysellä lapsenne kuulumisia koulun henkilöstöltä ja osallistua vanhempainiltoihin. Ehdottakaa luokanvalvojille ”vanhempainiringin” perustamista, jolloin voitte olla vanhempina yhteydessä toisiinne ja sopia yhteisistä pelisäännöistä.
3. Uskaltakaa pitää kiinni perheenne rajoista, vaikka saisitte kuulla olevanne ainoita ”tiukkapiipoisia” vanhempia.
4. Havaitessanne lapsessanne huolta aiheuttavaa käytöstä, älkää epäröikö ottaa yhteyttä esim. luokanvalvojan, koulukuraattoriin, kouluterveydenhoitajaan, sosiaalityöntekijään jne.